

Արմավիրի մարզի «Մերձավանի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ

Հաստատում եմ

Տնօրեն՝

Զ.Ստեփանյան

Թեմատիկ պլանավորում

2023-2024 ուստարի

Տարեկան

Առարկան

ԷՍԽՄԱՏ

Դասարան

II

Ժամաքանակ

34

Ուսուցիչ

Զ. Ստեփանյան

Պահպանված է ուսպլանով նախատեսված ժամաքանակը

Փոխտնօրեն՝ *Արմավիր* Ս.Հարությունյան

Համապատասխանում է պետական չափորոշիչին և ծրագրին

Մ/մ նախագահ *Արմավիր* Ա.Գրիգորյան

**Թեմատիկ պլանավորում
ՇԱԽՄԱՏ**

**2-րդ դասարան
Տարեկան 34 ժամ**

**1-ին կիսամյակ 15 ժամ
2-րդ կիսամյակ 19 ժամ**

Digitally signed by STEPANYAN
ZARUHI 5205770120
Date: 2023.09.10 08:27:18 AMT

«Շախմատ» առարկայի ուսուցման նպատակն է տարրական դպրոցի սովորողների մոտ խթանել որոնողական գործունեությունը՝ ուղղված փոփոխվող շախմատային իրավիճակներում կողմնորոշվելուն, շախմատային խնդիրների լուծման տարբերակներ գտնելուն, սովորողների կոնվերգենտ և դիվերգենտ, քննադատական և ստեղծագործական մտածողությունը զարգացնելուն:

ԴԱՍ	ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	ԴԱՍԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ <u>Սովորողը կարողանում է...</u>	Դասագրքի էջեր	Տեսողի էջեր
1	Ճանութություն և Շախմատին Դաշտերի անվանումները	Բարենպաստ միջավայրի ձևավորում, դասագրքի և առարկայի նկատմամբ հետաքրքրության ստեղծում: Խաղաքարերի անվանումների, «խաղադաշտ» և «դաշտ» հասկացությունների ուսուցում:	Պատմել դրվագներ շախմատի ստեղծման մասին: Անվանել և ցուցադրել շախմատի խաղաքարերը, դաշտը:	4-5	3
		Ուսուցանել լատիներեն a, b, c, d, e, f, g, h տառերը: Ուսուցանել դաշտերը :	Անվանել a b c d e f g h լարիներեն տառերը: Անվանել և ցույց տալ դաշտերը:	6-7	4
2	Հորիզոնականներ և ուղղաձիգներ Անկյունագծեր	Ուսուցանել հորիզոնական և ուղղաձիգ գծերը:	Ցույց տալ և անվանել շախմատային գծերը. ուղղաձիգ, հորիզոնական:	8-9	5
		Ուսուցանել անկյունագծերը :	Ցույց տալ և անվանել անկյունագծերը:	10-11	6
3	Խաղաքարերի սկզբնական դասավորությունը Խաղադաշտի կառուցվածքը	Ուսուցանել խաղաքարերի սկզբնական դասավորությունը, խաղաքարի մոտավոր արժեքը :	Դասավորել խաղաքարերը սկզբնական դիրքով: Թվարկել խաղաքարերի մոտավոր արժեքները:	12-13	7
		Ուսուցանել խաղադաշտի կիսադաշտերը, սահմանային գիծը, թւերը :	Ցույց տալ և անվանել խաղադաշտի սպիտակների և սևերի կիսադաշտերը, սահմանային գիծը, արքայի և թագուհու թւերը:	14-17	8

		Ուսուցանել խաղաղաշտի կենտրոնը, եզրերը, անկյունները : Ամփոփել խաղաղաշտ թեման:	Ցույց տալ և անվանել խաղաղաշտի կենտրոնը, եզրերն ու անկյունները, անսխալ տեղադրել խաղաղաշտը: Սովորողը ստուգում է իր գիտելիքները խաղաղաշտ թեմայի վերաբերյալ:		9
4	Արքա	Ուսուցանել արքա խաղաքարի դերը և քայլը: Ուսուցանել արքայով խաղաքար վերցնելը, արքայի և խաղաքարեր վերցնելու կանոնները:	Ներկայացնել արքայի դերը, կատարել քայլ արքայով, Սահմանել արքա խաղաքարին վերաբերող կանոն: Սովորողը կարողանում է. վերցնել խաղաքարեր արքայով: Սահմանել արքա խաղաքարին վերաբերող 2-րդ կանոնը:	18-21	10 11
5	Նավակ	Ուսուցանել նավակ խաղաքարի դերը և քայլը: Ուսուցանել նավակով հարձակվելը և կրկնակի հարվածով քայլը:	Ներկայացնել նավակի դերը, կատարել քայլ՝ նավակով, վերցնել խաղաքար՝ նավակով: Վերցնել խաղաքարեր՝ նավակով, հարձակվել խաղաքարերի վրա՝ նավակով, կատարել կրկնակի հարված՝ նավակով:	22-25	12 13
6	Շախ	Ուսուցանել շախը: Ուսուցանել շախից ազատվելու ձևերը:	Սահմանել շախը, շախ տալ: Ցույց տալ՝ ինչպես ազատվել շախից:	26-29	14 15
7	Փիղ	Ուսուցանել փիղ խաղաքարի դերը և քայլը:	Ներկայացնել փղի դերը, կատարել քայլեր ՝ փղով, վերցնել խաղաքար՝ փղով::	30-33	16

	Փիղ	Ուսուցանել փիղ խաղաքարով շախ հայտարարելը և կրկնակի հարված կատարելը:	Հայտարարել շախ և կրկնակի հարված կատարել՝ փիղ խաղաքարով::		17
8	Թագուհի	Ուսուցանել թագուհի խաղաքարի դերը և քայլը : Ուսուցանել թագուհի խաղաքարով շախ հայտարարելը և կրկնակի հարված կատարելը:	Ներկայացնել թագուհու դերը, կատարել քայլեր ՝ թագուհիով, վերցնել խաղաքարեր՝ թագուհիով: Հայտարարել շախ և կրկնակի հարված կատարել՝ թագուհի խաղաքարով:	34-37	18 19
9	Մատ	Ուսուցանել մատը: Ամրապնդել մատի իմացությունը:	Սահմանել մատը, մատ անել: Սահմանել մատը, ստեղծել մատ ՝ մեկ քայլից:	38-41	20 21
10	Ամփոփում. Դաս-մրցույթ. մատ՝ մեկ քայլից	Ամփոփել՝ խաղադաշտ, արքա, թագուհի, նավակ, փիղ, շախ, մատ թեմաների վերաբերյալ գիտելիքը:	Մեկնաբանել շախը, մատը, ստեղծել մատ ՝ մեկ քայլից, արտասանել քայլը :	42-43	22
11	Ձի	Ուսուցանել ձի խաղաքարի դերը և քայլը: Ուսուցանել ձիով խաղաքար վերցնելը և կրկնակի հարված կատարելը: Ուսուցանել ձի խաղաքարով շախ և մատ հայտարարելը:	Ներկայացնել ձիու դերը, կատարել քայլեր ՝ ձիով: Վերցնել խաղաքար և կրկնակի հարված կատարել՝ ձի խաղաքարով: Շախ և մատ հայտարարել ձի խաղաքարով:	44-49	23 24 25
12	Պատ	Ուսուցանել պատը. ոչ-ոքիի ձևեր:	Սահմանել պատը, մեկնաբանել ոչ-ոքի : Պատ անել:	50-53	26

		Ուսուցանել ինչպես խուսափել պատից, ամրապնդել պատի իմացությունը:	Սահմանել պատը, ցույց տալ՝ ինչպես խուսափել պատից:		27
13	Ամփոփում. Դաս-մրցույթ. մատ՝ մեկ քայլից	Ամփոփել խաղադաշտ, արքա, թագուհի, նավակ, փիղ, ձի, շախ, մատ , պատ թեմաների վերաբերյալ գիտելիքը:	Մեկնաբանել շախը , մատը, պատը, ստեղծել մատ՝ մեկ քայլից , արտասանել քայլը:	54-55	28
14	Մատային դիրքերի ստեղծում	Ամփոփել խաղադաշտ, արքա, թագուհի, նավակ, փիղ, ձի, շախ , մատ , պատ թեմաների վերաբերյալ գիտելիքը: Ստեղծագործական միջավայրի ձևավորում, սովորողներին ազատ ստեղծագործելու ուղղորդում:	Մեկնաբանել շախը , մատը, պատը ստեղծել մատային դիրքեր:	56-57	29
15	Չինվոր Չինվորի փոխարկումը	Ուսուցանել զինվորի դերը, առանձնահատկությունները, քայլը , խաղաքար վերցնելը : Ուսուցանել զինվորի փոխարկումը: Ուսուցանել զինվորով շախ և մատ հայտարարելը:	Ներկայացնել զինվորի դերը, կատարել քայլ՝ զինվորով, վերցնել խաղաքար՝ զինվորով: Կատարել զինվորի փոխարկում : Շախ և մատ հայտարարել՝ զինվորով:	58-63	30 31 32
16	Կողանցիկ վերցնելը	Ուսուցանել կողանցիկ վերցնելը :	Չինվորով կողանցիկ վերցնել:	64-65	33
17	Ամփոփում. Դաս-մրցույթ. մատ՝ մեկ քայլից	Հարց ու պատասխանի և խնդիրների միջոցով ամփոփել խաղադաշտ, արքա, թագուհի, նավակ, փիղ, ձի, զինվոր, շախ , մատ , պատ թեմաների վերաբերյալ գիտելիքը: Պատրաստել խաղաքարերի համար անձնագրեր:	Սահմանել շախը, մատը, պատը ստեղծել մատ՝ մեկ քայլից , արտասանել քայլը:	66-67	34

18	Մատային դիրքերի ստեղծում	Հարց ու պատասխանի և առաջադրանքների միջոցով ամփոփել խաղադաշտ, արքա, թագուհի, նավակ, փիղ, ձի, զինվոր, շախ, մատ, պատ թեմաների վերաբերյալ գիտելիքը: Ստեղծագործական միջավայրի ձևավորում, սովորողներին ազատ ստեղծագործելու ուղղորդում:	Մեկնաբանել շախը, մատը, պատը, ստեղծել մատային դիրք:	68-69	35
19	Փոխատեղում Քայլի գրանցումը	Ուսուցանել փոխատեղում քայլը, նրա նպատակը, փոխատեղման կանոններից երկուսը: Ուսուցանել փոխատեղում կատարելու մյուս երկու կանոնները: Ուսուցանել քայլի գրանցումը:	Կատարել փոխատեղում քայլը, բացատրել փոխատեղման կանոնները: Ներկայացնել փոխատեղումը, կատարել փոխատեղում, բացատրել փոխատեղման կանոնները: Տեղորոշել և գրանցել շախմատային քայլերը:	70-75	36 37 38
20	Ամփոփում. Դաս-մրցույթ. մատ` մեկ քայլից	Ամփոփել խաղադաշտ, արքա, թագուհի, նավակ, փիղ, ձի, զինվոր, շախ, մատ, պատ, քայլի գրանցում թեմաների վերաբերյալ գիտելիքը:	Մեկնաբանել շախը, մատը, պատը, ստեղծել մատ մեկ քայլից, տեղորոշել և գրանցել շախմատային քայլերը:	76-77	39
21	Փոխանակում	Ուսուցանել փոխանակումը շախմատում:	Մեկնաբանել փոխանակումը, կատարել քայլեր և փոխանակումներ:	78-79	40

22	Կրկնակի հարված. «պատառաքաղ» մարտավարական հնարքով դիրքերի ստեղծում	Ուսուցանել կրկնակի հարված՝ «պատառաքաղ» մարտավարական հնարքը: Ձևավորել ստեղծագործական միջավայր սովորողների համար, ուղղորդել նրանց մարտավարական հնարքներ ստեղծելուն:	Ցույց տալ և բացատրել կրկնակի հարված՝ «պատառաքաղ» մարտավարական հնարքը, կատարել կրկնակի հարվածներ: Ցույց տալ, բացատրել և ստեղծել կրկնակի հարված. «պատառաքաղ» մարտավարական հնարքով դիրքեր:	80-83	41 42
23	Կապ «Կապ» մարտավարական հնարքով դիրքերի ստեղծում	Ուսուցանել «Կապ» մարտավարական հնարքը: Ձևավորել ստեղծագործական միջավայր սովորողների համար, ուղղորդել նրանց մարտավարական հնարքներ ստեղծելուն:	Ցույց տալ և բացատրել «կապ» մարտավարական հնարքը: Ցույց տալ, բացատրել և ստեղծել «Կապ» մարտավարական հնարքով դիրքեր:	84-87	43 44
24	Պաշտպանություն	Ուսուցանել պաշտպանության ձևերը. փախչել և փակվել:	Բացատրել, ցույց տալ և կիրառել պաշտպանության փախչել և փակվել ձևերը:	88-93	45 46 47
25	Սկզբնախաղ թեմատիկ խաղ. «Սկզբնախաղ»	Ուսուցանել սկզբնախաղի հիմունքները: Ամրապնդել սկզբնախաղի հիմունքների իմացությունը, կիրառել մինչև այժմ ձեռք բերված շախմատային գիտելիքը:	Բացատրել և կիրառել սկզբնախաղի հիմունքները:	94-95	
26	Միջնախաղ	Ուսուցանել միջնախաղի հիմունքները:	Բացատրել և կիրառել միջնախաղի հիմունքները:	96-97	

27	Թեմատիկ խաղ. «Միջնախաղ»	Ամրապնդել միջնախաղի հիմունքների իմացությունը, կիրառել միևնույն ալտերնատիվ ձևերով ձևափոխումներ գիտելիքը:	Բացատրել և կիրառել միջնախաղի հիմունքները խաղում:		
28	Վերջնախաղ	Ուսուցանել վերջնախաղի հիմունքները:	Բացատրել և կիրառել վերջնախաղի հիմունքները:	98-99	
29	Թեմատիկ խաղ. «Վերջնախաղ»	Ամրապնդել վերջնախաղի հիմունքների իմացությունը, կիրառել միևնույն ալտերնատիվ ձևերով ձևափոխումներ գիտելիքը:	Բացատրել և կիրառել վերջնախաղի հիմունքները խաղում:		
30	Ամփոփում. Դաս-մրցույթ. մատ` մեկ քայլից	Ամփոփել շախ, մատ, սկզբնախաղ, միջնախաղ, վերջնախաղ թեմաների վերաբերյալ գիտելիքը:	Մեկնաբանել մատը, ստեղծել մատ` մեկ քայլից, տեղորոշել և գրանցել քայլը:	100-101	48
31	Ոչ-ոքի Հավերժական շախ	Ուսուցանել հավերժական շախը և տեղեկություն տալ փոխհամաձայնությամբ ոչ-ոքիի մասին:	Սահմանել հավերժական շախը և ցույց տալ` ինչպես հավերժական շախ տալ:	102-103	49
32	Մատ թագուհիով և Նավակով	Ուսուցանել մատը` թագուհիով և նավակով:	Բացատրել, ցույց տալ թագուհու և նավակի համագործակցային քայլերը և ստեղծել մատային դիրքեր :	104-105	50
33	Մատ 2 նավակով	Ուսուցանել մատը` երկու նավակով:	Բացատրել, ցույց տալ երկու նավակների համագործակցային քայլերը և ստեղծել մատային դիրքեր:	106-107	51
34	Շախմատ (գործնական) խաղ` պահպանելով խաղի հիմունքները	Ամրապնդել գիտելիքները գործնական խաղով:	Բացատրել խաղը վարելու հիմունքները և կիրառել դրանք:		

